

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Broj: 02-03 -10/341,

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Podgorica, 10.06.2020. godine

MINISTARSTVO NAUKE
- n/r ministarki, g-đi dr Sanji Damjanović -

Poštovana gospođo Damjanović,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 02-040/20-708/1 od 28.05.2020. godine, a kojim se traži mišljenje na *Prijedlog Programa ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022)*, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Prijedloga i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni Program sa Akcionim planom i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, utvrđeno je da su za implementaciju navedenog Programa potrebna finansijska sredstva u visini od oko 197.000,00 € za trogodišnji period, od čega prema procjeni Ministarstva nauke 142.000,00 € iz godišnje odobrenih budžeta resornih ministarstava zastupljenih u Programu i Akcionom planu, a 55.000,00 € iz EU fondova.

Nadalje, u RIA obrazcu je navedeno da su u 2020. godinu za sprovođenje Akcionog plana potrebna finansijska sredstva u iznosu od 5.000,00 €, koja su obezbijedena Zakonom o budžetu Crne Gore za 2020. godinu u okviru odobrenih sredstava Ministarstvu nauke na izdatku 4147-Konsultantske usluge, projekti i studije.

Imajući u vidu da je sredstva za ove namjene potrebno obezbijediti u trogodišnjem vremenskom periodu, ista će biti predmet razmatranja prilikom planiranja godišnjih zakona o budžetu Crne Gore.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Prijedlog Programa ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022)*.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo nauke

NAZIV PROPISA

Prijedlog Programa ostvarivanja principa „Otvorena nauka“
u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022)

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Vizija Vlade Crne Gore je da naučnoistraživačka djelatnost mora biti u službi razvoja cjelokupnog „društva zasnovanog na znanju“. Jedan od instrumenata kojim se doprinosi napretku „društva zasnovanog na znanju“ je primjena principa „Otvorena nauka“, odnosno otvoreni pristup publikacijama, istraživačkim podacima i istraživačkoj infrastrukturi.

Crna Gora nastoji da svoj istraživački sistem usaglasi sa Evropskim istraživačkim prostorom (ERA) u okviru kojeg „Otvorena nauka“ postaje podrazumijevani način rada za istraživače, finansijere i ostale aktere. Program ostvarivanja principa „Otvorene nauke“ u Crnoj Gori (2020 - 2022) usklađen je sa uslovima o otvorenom pristupu publikacijama i istraživačkim podacima iz Okvirnog programa za istraživanje i inovacije „Horizont 2020“ (2014-2020), istovremeno uvažavajući razvoj „Otvorene nauke“ koji će biti sastavni dio novog Okvirnog programa za istraživanje i inovacije „Horizont Evropa“ (2021-2027), odnosno dio koji se odnosi na istraživačke infrastrukture, vještine i obuke, kao i vrednovanje istraživanja.

Program predstavlja prvu fazu usaglašavanja crnogorskog istraživačkog ekosistema sa principima Otvorene nauke u Evropskom istraživačkom prostoru.

Pokazalo se da je u praksi kreiranje naučnog znanja znatno zatvorenije, fragmentisanije i izolovanije od socijalnih problema, nego što je idealistička koncepcija savremene nauke to očekivala.

Dobrobiti povezane sa „Otvorenom naukom“ su poboljšanje naučne efikasnosti, poboljšanje slobodnog pristupa naučnom znanju i poboljšanje istraživačkih kapaciteta za zadovoljenje društvenih potreba.

„Otvorena nauka“ zasnovana na ideji da naučno znanje treba otvoreno dijeliti, direktno je povezana sa digitalnom revolucijom i današnjim društveno-tehničkim inovacijama. Zahtijevajući maksimalnu transparentnost i razmjenu znanja, kao i učešće svih relevantnih aktera u naučnom procesu, principi „Otvorene nauke“ nastoje da povećaju ponovnu upotrebu rezultata i inovacije, reprodukciju rezultata i odgovornost, kao i saradnju i učešće društva.

Oštećeni su naučnoistraživačka zajednica, prije svega istraživači, ali i društvo u cjelini.

Status quo opcija – Ukoliko se ne bi usvojio Program ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022), ne bi se riješio problem slobodnog pristupa naučnom znanju, ne bi došlo do poboljšanja naučne efikasnosti i poboljšanja istraživačkih kapaciteta.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Cilj Vlade Crne Gore je da naučnoistraživačka djelatnost bude u službi cjelokupnog društva i da se javna sredstva usmjerena na finansiranje istraživačkih aktivnosti realizuju na efikasan i transparentan način, primjenom principa „Otvorena nauka“, kroz otvoreni pristup publikacijama, istraživačkim podacima i istraživačkoj infrastrukturi.

Uvođenje principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori ima utemeljenje u više nacionalnih strateških dokumenata, a dalja primjena ovih principa svakako će biti obuhvaćena i budućim strateškim planiranjem zbog značaja ovog pitanja i usaglašavanja sa evropskim politikama iz oblasti nauke i istraživanja. Koncept „Otvorena nauka“ u potpunosti podržava strateški cilj „Poboljšanje izvrsnosti i relevantnosti naučnoistraživačkih aktivnosti“ iz Strategije pametne specijalizacije Crne Gore (2019-2024). Takođe, Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti (2017-2021) predviđeno je promovisanje politike Otvorenog pristupa, kao značajnog aspekta „Otvorene nauke“.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati „status quo“ opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Status quo opcija – Ukoliko se ne bi usvojio Program ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022), ne bi se riješio problem slobodnog pristupa naučnom znanju, ne bi došlo do poboljšanja naučne efikasnosti i poboljšanja istraživačkih kapaciteta.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Program ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022), uticaće prije svega na istraživače, istraživačke organizacije i na organizacije koje finansiraju istraživanja, privredni sektor koji se bavi istraživanjem i inovacijama ali i na društvo u cjelini, jer će se njegovom implementacijom povećati ponovna upotreba rezultata i inovacije, reprodukcija

rezultata i odgovornost, kao i saradnja i učešće društva u cjelini.

Pozitivne posljedice donošenja dokumenta su poboljšanje naučne efikasnosti, poboljšanje slobodnog pristupa naučnom znanju i poboljšanje istraživačkih kapaciteta za zadovoljenje društvenih potreba.

Programom se podržava stvaranje novih privrednih subjekata na osnovu slobodno dostupnih rezultata istraživanja.

Primjena ovog akta neće izazvati troškove građanima.

Predlog akta neće izazvati negativan uticaj.

Aktom se podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu.

Donošenjem ovog akta neće se stvarati biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Program ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom donosi se na period 2020-2022. U ovom trogodišnjem periodu planirane su investicije u vrijednosti od maksimalno 197.000,00 eura. Od ukupno planiranih finansijskih sredstava iz budžeta biće obezbijeđeno 142.000,00 eura, dok se iz EU fondova očekuju se sredstva od oko 55.000,00 eura.

Programom nije predviđeno dodatno ulaganje u odnosu na godišnje odobrene budžete resornih ministarstava zastupljenih u Programu i Akcionom planu za navedeni period, već će dio sredstava dodijeljenih ovim resorima biti usmjeren na realizaciju ciljeva i aktivnosti definisanih u ovom Programu.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Ministarstvo nauke, je koordinisalo procesom izrade Programa ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022), u saradnji s drugim

resornim ministarstvima i nadležnim institucijama iz javnog, privrednog i akademskog sektora.

- Nacionalna eksterna podrška iz akademskog sektora, kroz učešće u Radnoj grupi, postojala je od početka rada na Programu ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022).
- U okviru 'International Service Facility' ekspertske podrške Evropske komisije, tokom aprila i maja 2020. godine, pružena je ekspertska podrška putem video sastanka za izradu Programa ostvarivanja principa „Otvorena nauka“ u Crnoj Gori s Akcionim planom (2020-2022).
- Sugestije i prijedlozi koji su dobijeni u toku konsultacija sa zainteresovanim stranama su u najvećoj mjeri prihvaćeni.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Potencijalne prepreke koje mogu uticati na implementaciju propisa se odnose na nedovoljnu uključenost akademskog sektora.

Najznačajnija mjera koja će biti preduzeta kako bi se ispunili ciljevi je uspostavljanje upravljačke strukture.

Upravljanje primjenom principa „Otvorena nauka“ realizovaće se uz pomoć dvije organizacione strukture radi jednostavnosti i efikasnosti. Na strateškom nivou radiće Interresorna radna grupa za primjenu principa „Otvorena nauka“ sastavljena od reprezentativnih predstavnika privrednog, javnog, akademskog i civilnog sektora dok će na operativnom nivou raditi Radna grupa za „Otvorenu nauku“. Ministarstvo nauke će biti zaduženo za kontrolu rada ove dvije organizacione strukture.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva odnose se na: proporcija radova objavljenih prema principima Otvorenog pristupa istraživačkim rezultatima, broj setova istraživačkih podataka pohranjenih u repozitorijumima podataka, broj naučnoistraživačkih organizacija koje su omogućile Otvoreni pristup istraživačkoj infrastrukturi i dr.

Datum i mjesto

28.05.2020. godine, Podgorica

Starješina

Ministarka nauke

dr. Sanja Damjanović